

Decyzja
Prezydium KK
nr 49/12

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MS w sprawie wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów z dnia 22 lutego 2012 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów z dnia 22 lutego 2012 r. i w załączeniu przedstawia szczegółową opinię Sekcji Międzyregionalnej NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa.

Zaproponowane w projekcie stawki wynagrodzenia asystentów sędziów mimo treści delegacji ustawowej zawartej w art. 155 § 6 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (zwanej dalej „usp.”) - nie uwzględniają specyfiki pracy osób zatrudnionych na tym stanowisku, wynikającej z treści § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu wykonywania czynności przez asystentów sędziów (Dz. U. Nr 192, poz. 1613) oraz wymogów kwalifikacyjnych asystentów sędziów uregulowanych w art. 155 § 2 usp.

Wynagrodzenie zasadnicze asystentów sędziów winno być ustalone w oparciu o następujące przesłanki:

- kwalifikowany wymóg wykształcenia asystentów sędziów (ukończenie aplikacji ogólnej, sędziowskiej w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratur, sędziowskiej na dotychczasowych zasadach, notarialnej, adwokackiej lub radcowskiej), a zatem konieczność ukończenia jednolitych studiów magisterskich oraz co najmniej rocznej w przypadku aplikacji ogólnej lub trzyletniej aplikacji (aplikacja radcowska lub adwokacka). Wynagrodzenie powinno być ustalane w oparciu o wynagrodzenia urzędników sądowych, co do których wymóg wykształcenia uregulowano analogicznie (Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego - "Tabela stanowisk, na których są zatrudniani urzędnicy w sądach i w prokuraturze, oraz kwalifikacji wymaganych do zajmowania tych stanowisk");

- kwalifikowany charakter wykonywanych czynności asystentów sędziów wynikający z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu wykonywania czynności przez asystentów sędziów, w którym to akcie wykonawczym w § 2 ust. 2 wskazano, iż „Do samodzielnych czynności asystenta należy: (...)” wskazujący, iż asystent sędziego jest stanowiskiem samodzielnym, a zatem winno być ustalane w oparciu o wynagrodzenia urzędników sądowych zatrudnionych na stanowiskach samodzielnych (Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego – „Tabela stanowisk, na których są zatrudniani urzędnicy w sądach i w prokuraturze, oraz kwalifikacji wymaganych do zajmowania tych stanowisk”);
- konieczność uregulowania wysokości mnożnika służącego do ustalenia wysokości dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji z uwagi na brak takiej regulacji w stosunku do tej grupy zawodowej pracowników wymiaru sprawiedliwości w ogóle.

Biorąc pod uwagę w/w argumenty, wysokość wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów w zaproponowanym kształcie jest nie do zaakceptowania. Poziom wynagrodzeń jest za niski i powinien uwzględniać wzrost inflacji oraz brak podwyżek wynagrodzeń od 2009 r., a mnożnik służący do ustalenia wysokości dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji powinien zostać ustalony do 2 jak to ma miejsce w wypadku samodzielnych stanowisk.

Uzasadnienie przesłanego do zaopiniowania projektu rozporządzenia wskazuje, iż celem jego wprowadzenia było tylko odejście od dotychczasowego podziału wynagrodzeń asystentów sędziów wynikającego z zatrudnienia w sądach różnych „instancji”, tj. zatrudnienia w sądach rejonowych, okręgowych i apelacyjnych, nie zaś do dostosowania wynagrodzenia do wytycznych zaproponowanych przez Ministra Sprawiedliwości. Z jednej bowiem strony powołano przepisy wskazujące na samodzielność czynności asystentów sędziów oraz wymogi im stawiane, by za chwilę popaść w sprzeczność z własnymi argumentami poprzez porównanie charakteru czynności asystentów sędziów do urzędników/pracowników sądowych wspomagających pion orzecznicy nie wykonujących czynności samodzielnych. Tym samym wskazane uzasadnienie ustalenia poziomu wynagrodzenia asystentów sędziów z uwagi na „w istocie zbliżone ich zadania” do wykonywanych przez pracowników sekretariatów nie polega na prawdzie i wykazuje brak

znajomości projektodawcy charakteru i zakresu wykonywanych czynności przez asystentów sędziów w praktyce. Oczywistym jest bowiem, iż charakter czynności podejmowanych przez asystentów sędziów nie jest zbliżony do czynności podejmowanych przez urzędników sądu, gdyż główne ich czynności polegają na sporządzaniu projektów zarządzeń i orzeczeń sędziego, podczas gdy sekretarze sądowi zajmują się wykonywaniem zarządzeń, których niejednokrotnie projektodawcą był asystent sędziego. Powołana zatem argumentacja w treści uzasadnienia do projektu rozporządzenia w tym zakresie nie uzasadnia w sposób rzeczywisty przyjętego stanowiska. Za nieuzasadnioną prawnie należy zatem przyjąć samą dowolność w przyjmowaniu kryteriów jakimi kierowano się przy sporządzaniu powyższego projektu. Brak jest bowiem jakiegokolwiek przepisu prawa pozwalającego na jego ustalenie „na poziomie średniego wynagrodzenia urzędników sądowych”. Co więcej, przy konstruowaniu przesłanego aktu wykonawczego uwzględniono wynagrodzenia jedynie starszych sekretarzy sądowych i sekretarzy sądowych, podczas gdy wynagrodzenia tych osób nie mogą stanowić podstawy do ustalenia wynagrodzenia asystentów sędziów, albowiem wymóg ustawy o wykształcenia wymaganego do zatrudnienia starszych sekretarzy sądowych i sekretarzy sądowych to „wykształcenie wyższe pierwszego stopnia, umiejętność obsługi komputera, w tym biegłego pisanie, oraz w przypadku starszego sekretarza sądowego — 5 lat pracy na stanowisku sekretarza sądowego”, a zatem wykształcenie wyższe 3 letnie (licencjat) niezależnie od kierunku ukończonego oraz w przypadku starszych sekretarzy sądowych 5 letnie zatrudnienie na stanowisku sekretarza sądowego. Powyższe wymogi nie mogą zatem być zrównywane z wymogami kwalifikacyjnymi stawianymi asystentom.

Należy również wskazać, iż za błąd w sztuce legislacyjnej należy uznać odwoływanie się jako podstawy tworzenia nowej regulacji do treści rozporządzenia, które zostanie uchylone na skutek wprowadzenia projektowanego aktu wykonawczego. Zabieg taki poza tym, że wskazuje na blankietowość art. 155 § 6 usp., to wprost narusza normę delegacyjną wynikającą z tegoż przepisu wykraczając poza materię w niej uregulowaną. Istotę działań związanych z wprowadzeniem przesłanego projektu odsłania stwierdzenie zawarte w treści uzasadnienia, w którym wskazano, że wysokość wynagrodzeń uregulowanych w przesłanym projekcie pozwoli na „elastyczne dostosowanie indywidualnych stawek wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów w zależności od rodzaju zadań, które są im powierzane w poszczególnych sądach, oczywiście w ramach środków budżetowych będących w posiadaniu tych jednostek”. Oczywistym jest bowiem, że z uwagi na podjętą ustawę budżetową na rok 2012 oraz fakt, iż zakłada ona zamrożenie wynagrodzeń pracowników w sferze budżetowej w 2012 roku na poziomie 2011 r. proponowane rozporządzenie w swej

treści stanowi fikcję prawną w postaci aktu wykonawczego, poprzez dostosowanie go do ustawy budżetowej, nie zaś do rzeczywistych kryteriów wynikających z przepisów prawa.

Na marginesie należy tylko wskazać, iż ustalenie wysokości zasadniczego wynagrodzenia asystentów sędziów na poziomie zaproponowanym w przesłanym projekcie odniesie ten skutek, iż osoby, które ukończyły aplikację ogólną w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury nie będą zainteresowane podjęciem pracy na stanowisku asystenta sędziego, albowiem wynagrodzenie im oferowane będzie niższe od wysokości stypendium otrzymywanego przez nich podczas przyuczania się do wykonywania zawodu asystenta, a którego wysokość stanowi obecnie kwotę 3 300 zł brutto miesięcznie (art. 42 ust. 2 ustawy z 23.1.2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. Nr 26, poz. 157) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie stypendium dla aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury), zaś dysponent środków publicznych nie będzie zainteresowany indywidualnym określeniem wynagrodzenia na poziomie wyższym z uwagi na wysokość środków budżetowych określonych ustawą budżetową. Tym samym ustalenie wynagrodzenia na proponowanym poziomie stanowić może naruszenie zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, albowiem koszt wykształcenia aplikantów aplikacji ogólnej w wysokości co najmniej 12-krotności stypendium (nie wliczając kosztów funkcjonowania samej KSSiP) ponoszony przez Skarb Państwa nie przełoży się na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości poprzez umożliwienie aplikantom aplikacji ogólnej zatrudnienia na stanowisku asystenta sędziego na co najmniej na tych samych warunkach co w trakcie odbywania aplikacji.

Należy zwrócić uwagę, że nadal pozostają wątpliwości co do podstawy ustawowej projektowanego rozporządzenia z uwagi na nierozstrzygnięty jeszcze wniosek skierowany przez ZZPWS RP do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zbadania zgodności art. 155 par 6 up w brzmieniu obecnie obowiązującym z Konstytucją RP (sygn. Akt k 32/11).

Kielce, 19 marca 2012 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

1-cza PRZEWODNICZĄCEGO
KK NSZZ „Solidarność”

Bogdan B15